

καιρα κάθε κλάδος εργασίας. Το ανοιχτό εμπόριο έχει τ' αντίθετα αποτελέσματα.

Κάθε τόπος πρέπει ν' ανοιχθεί γίνεται ανεξάρτητος από τους άλλους ως προς τή βιομηχανία του και τή προμήθειά της θροφής του, κι αυτό το πετυχαίνει ή Προστασία, ενώ με ανοιχτό εμπόριο ο τόπος κρέμεται από άλλους για όσα του χρειάζονται ή του άρουν. Για τούτο ή 'Αγγλία δυσκολεύεται κάθε μέρα περισσότερο να πουλή τὰ βιομηχανήματά της στους ξένους, τὸ εμπόριό της με τὰ προστατευτικὰ ἔθνη ἀδικούμα ληστεύει, κ' ἐνῶ πρέπει νὰ ἐξάγει για νὰ πλερώνη τὴν εἰσαγωγή της, δύσκολα τὸ κατορθώνει σὲ ὠφελίμες τιμὲς καὶ κάποιες μάλιστα μήτε σὲ καμμιὰ τιμή.

Ὡς ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια, ή 'Αγγλία εἶτανε πρώτη. Τώρα ή Γερμανία κ' ή 'Αμερική, χάρη στὴν προστασία τους, τὴ ξεπέρασαν καὶ τῆς πήραν τὴν πρώτη θέση στὸ εμπόριο καὶ στὶς τέχνες. Ὅχι μονάχα κρατοῦν τὸ ἐντόπιό τους εμπόριο, παρὰ καὶ μεγαλώνουν τὴν ἐξαγωγή τους, ἐνῶ ή 'Αγγλία μήτε τὸν ἄλλο δὲν κάνει μήτε τῆλλο. Αὐτὴ δὲν εἶναι πιὰ τ' ἀρχιστῆρι τοῦ κόσμου. Ἐθνη πού μιὰ φορὰ ἀγόραζαν τὶς πραγματείες της σήμερα τὴν πολεμοῦν, ὄχι μονάχα σὲ ξένες, παρὰ καὶ στὶς δικές της ἀγορές. Ἀντὶς νᾶγοράζουν τὰ βιομηχανήματά της, αὐτὴ ἀγοράζει τὰ δικὰ τους. Ὅπως πλήθυνε τὸ εμπόριο ὅλον τοῦ κόσμου ἔπρεπε νάχη πληθύνει καὶ τ' Ἀγγλικό, ἐνῶ τὸ πολὺ πολὺ ἔμεινε στάσιμο.

Ὁ κόσμος σήμερα χρειάζεται πολὺ περισσότερο σίδηρο κ' ἀτσάλι ἀπὸ ἄλλοτες για καράβια, σιδηροδρομούς, γέφυρες, χτίρια κτλ. Κι' ὡς τόσο ή ἐξαγωγή της Ἀγγλίας αὐτῶν τῶν δύο εἰδῶν—ένα ἀπὸ τὰ σημαντικωτέρὰ της ἐμπορία—ληστεύει καὶ πᾶει ἐνῶ πάλι ή εἰσαγωγή της σιδηρένιων καὶ ἀτσάλιων εἰδῶν μεγαλώνει. Ἀγγλικὲς ἐταιρίες, δημοὶ κτλ. ἀγοράζουν ὕλικὰ για γέφυρες, για σιδηροδρομους για ἤλεκτρισμὸ κτλ. στὸ ἐξωτερικὸ ὅπου τὴν βρῖσκουν καλλίτερη καὶ φτηνότερη. Ἀκόμα καὶ σὲ ὑφάσματα ή Ἀγγλία μένει πίσω, κι ἴσα ἴσα ὁ μεγαλύτερός της χαμὸς εἶναι στὴν ἐξαγωγή τῶν πιὸ ξετελειωμένων εἰδῶν. Με τὸ συναγωνισμὸ τῶν προστατευτικῶν ἔθνῶν πᾶει νὰ χάση τὸ εμπόριό της τοῦ μεταξιοῦ. Ἄλλες πάλι βιομηχανίες της, ὅπως τοῦ τενεκέ, πού τῆς ἔθρεφε τὸ εμπόριό της με τὴν Ἀμερικὴ, τὶς ἀφάνισε ή Ἀμερικανικὴ προστασία.

Ἡ κακὴ κατάσταση τῆς γεωργίας της, τῆς μεγαλύτερης της βιομηχανίας, ἀποτέλεσμα καὶ τοῦτο τοῦ ανοιχτοῦ ἐμπορίου, εἶναι ὀλέθρια για τὸν τόπο οικονομικά, ἠθικά καὶ φυσικά. Το νὰ κρέμεται τὸ ἔθνος ἀπὸ ξένους για τὴν προμήθειά της θροφῆς του εἶναι κίνυνος σημαντικὸς σὲ ὦρα πολέμου.

Τὸ καθαυτὸ σημαντικὸ εμπόριο κάθε ἔθνους εἶναι τὸ ἐντόπιό. Τὸ νὰ ἔρχονται οἱ πραγματείες ἀπ' ἐξῶ ἀντὶς νὰ γίνονται στὸν τόπο παίρνει ἀπὸ τὸν τόπο κέρδος κ' ἐργασία. Ἡ Ἀγγλία ἀφίνει κ' ἔρχονται ἀπ' ὄξω κάθε μέρα περισσότερα κατασκευασμένα εἶδη πού θὰ γίνονταν ἐξαιρετὰ μέσα στὸν τόπο κ' ἔτσι χάνονται οἱ βιομηχανίες της κ' οἱ ἐργάτες της μένουνε δίχως δουλειὰ καὶ δίχως μεροκάματα. Κάποιες ἐκεὶ πού πρῶτα ἔφευγε ἀπ' ἐξῶ τὴν πρώτη ὕλη, τώρα εἰσάγει μισοτελειωμένα εἶδη πού θὰ πῆ κι αὐτὸ λιγότερα μεροκάματα καὶ μικρότερα κέρδη.

Λοιπὸν καλλίον νὰ βάλη κ' ή Ἀγγλία δασμοὺς, κι ἄς πλερώνη ὁ ἐργάτης κατὶ ἀκριβώτερα τὰ χρειάζόμενά του, ἀφοῦ ἔτσι θάχη ταχτικὴ δουλειὰ με καλλίτερα μεροκάματα. Στὴν Ἀμερικὴ καὶ στὴ Γερμανία τὰ μεροκάματα μεγάλωσαν, ἐνῶ στὴν Ἀγγλία μέρος τοῦ πληθυσμοῦ κιντυνεύει πάντα νὰ πεινάση.

Ὅπου ὑπάρχει προστασία ὁ βιομήχανος κατασκευάζει τὰ εἶδη του φτηνότερα ἀπὸ τὸν Ἀγγλο ἀντίπαλό του καὶ τὸν χτυπᾶ σὲ κάθε ἀγορὰ καὶ σὲ κάθε πραγματεία. Τὴν Ἀγγλία τὴν πλημμυροῦνε σήμερα οἱ ξένοι με φτηνὲς πραγματείες τοῦ κόστους. Ἡ Ἀμερικὴ πᾶσισε ὡς τώρα νὰ βγάλη τὸν ξένο βιομήχανο ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴ ἀγορὰ. Ὅταν τὸ κατορθώση θὰ πλημμυρίσῃ τὴν ἀπροστάτευτὴ Ἀγγλία με τὰ δικὰ της βιομηχανήματα. Εἶναι τώρα εἰκοσι χρόνια πού καμμιὰ καινούρια ἐφεύρεση δὲν ἔγινε, κι ὅσες βιομηχανίες τῆς ἔμειναν πάλωσαν, ἀδυνάτισαν, λίγα κερδίζουν καὶ πᾶνε νὰ χαθοῦν. Βιομηχανία πού καταστρέφεται δύσκολα ξανασηκώνει κεφαλή.

Ἡ ἐμπορικὴ ἐνέργεια, ἐπιχείρηση κ' ἐφεύρεση πρέπει νὰ στηρίζονται στὴν ἐλπίδα μεγάλης δουλειᾶς καὶ καλοῦ κέρδους. Τὸ ἐξοδο τῆς παραγωγῆς πού ἄλλοτε στηρίζονταν στὴν ἀξία τοῦ ὕλικου καὶ τῆς δουλειᾶς σήμερα σὲ πολλὲς ἐργασίες στηρίζεται πρῶτα πρῶτα στὸ ποσὸ πού παράγεται. Ὅσο μεγαλώνει τὸ ποσὸ τόσο λιγοστεύει τὸ ἐξοδο. Λοιπὸν τὴ φτηνεία τὴν ἀποφαρίζει τὸ ποσὸ, τὸ ποσὸ τ' ἀποφαρίζει ή ζήτηση καὶ τὴν ζήτηση τὴν ἀποφαρίζουν οἱ δασμοί. Ὁ βιομήχανος προστατευομένου τόπου, ἔχοντας δύο ἀγορὲς ἀνοικτὲς, τὴ δικὴ του καὶ μιὰ ξένη, τὴν ἀγγλικὴ, κατασκευάζει περισσότερο καὶ φτηνότερα ἀπὸ τὸν Ἀγγλο πού δὲν ἔχει ἀνοικτὴ παρὰ μιὰ μονάχη, τὴ δικὴ του.

ΡΩΜΙΟΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Τίποτα δὲ φαλακράνει (ή κατιδακιδέθει) τὸν ἄνθρωπο τόσο πολὺ ὅσο οἱ στενοχώριες. Καὶ τίποτα δὲν τάνε στενοχωράει τόσο πολὺ ὅσο ή φαλάρα.

- Πῶς σοῦ φαίνεται ὁ Δελές;
- Σὰν κρύος κ' ἀκατάδεχτος λιγάκι.
- Ἔτσι εἶναι στὴν ἀρχή. Ἐπειτα θὰ δεῖς, ἀμα γνωριστεῖτε λιγάκι, θὰ ἔρθει μιὰ μέρα πολὺ πολὺ φιλικὴ, θὰ σοῦ πάρει τὸ μπράτσο ἔτσι σὰν παλιὸς φίλος, καὶ μάλιστα θὰ σοῦ ζητήσει κ' ἕνα εἰκοσιπεντάριο δανεικὸ.

— Δὲν ξέρω, εἶπε ὁ κ. Λεβαντινόπουλος τοῦ κ. Δυσκολόπουλου, πού κατοικοῦσε στὸ ἀπάνου πάτωμα, δὲν ξέρω, ἂν εἶναι καλύτερα, νὰ ξακολουθεῖ ή κόρη μου τὸ τραγοῦδι της με τὸ δάσκαλο σπῖτι ή νὰ παγαίνει στὸ Ὠδεῖο;

— Κάνε ἔτσι, εἶπε ὁ κ. Δυσκολόπουλος. Ὡς στὴν πρώτη Σεπτεμβρίου ἄς παγαίνει στὸ Ὠδεῖο, ἔπειτα στὸ σπῖτι.

— Ἀλλάξε τόσο πολὺ ὁ καημένος ὁ Κώστας ἀφῆτου ἔχασε τὰ χρήματά του, πού οἱ μισοὶ του φίλοι δὲν τὸν ἀναγνωρίζουν.

- Κι' οἱ ἄλλοι μισοὶ;
- Ὡ, οἱ ἄλλοι μισοὶ δὲν ξέρουν ἀκόμα τὸ δυστύχημά του.

Ο ΡΕΦΕΝΕΣ

ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΑ

εἶναι, κομιτάτο δὲν ἔχουμε. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ βγάλη κ' ἕνα λόγο ὁ κ. Μιστριώτης στὸ Πανεπιστήμιο για νὰποδείξη πῶς εἶναι ἀληθινὰ ὅσα τοῦ ψέλνει τὸ βούλευμα καὶ ή ἐκθεση τοῦ κ. Μπενῆ Ψάλτη για τὴν «περιστὴν ἐπιπολαιότητα» πού τὸν δέρνει.

Μόλις μπῆκε—γράφει ή «Πρωία»—μέσα στὴν αἴθουσα τῶν παραδόσεων, οἱ φοιτητὲς τοῦ φώναξαν:

— Λόγο! Λόγο!

Κ' ἐκεῖνος ἀμέσως ἔβγαλε τὸ λόγο καὶ χειροκροτήθηκε.

Τὰ ἴδια πάθαινε κ' ὁ καημένος δ κ. Ράλλης, ὁ μπογιατζῆς, στὶς παρασπόμενες δημοτικὲς ἐκλογές. Λόγο! Λόγο! τοῦ φώναξαν οἱ λούστροι κ' ἐκεῖνος ἔβγαζε τὸν λόγο καὶ πληθυνόταν ἀμέσως με χειροκροτήματα καὶ με κκραππακίες. Τὰ ἴδια κ' ὁ κ. Ὁδ. Μελαχρινός. Κι' ὅμως—κοιτάξετε ἀδικία!—ὄτε ὁ κ. Ράλλης, ὄτε ὁ κ. Μελαχρινός ἔγιναν καθηγητὲς στὸ Πανεπιστήμιο, ἂν καὶ ὁ τελευταῖος ἔχει ἀνακαλύψει τόσες καινούργιες λέξεις πού ὄτε στὸνεῖρό του δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ τίς δῇ, ἀφ' ἑφρουρῶν τὸ Παλλὰδιον τῆς ἐθνικῆς γλώσσας» τῆς «Ἀστραπῆς».

Mores asinorum. Καλὰ τὰ εἶπε κ' ὁ κ. Τεφάρικης στὸ λατινικὸ του ρητὸ πού κόλλησε στὸ Πανεπιστήμιο.

ΡΗΙΚΕΛΕΥΘΟΣ

ἀνακηρύχθηκε ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες ὁ ζαχαροπλάστης κ. Κουρμαλίδης. Κ' εἶναι στ' ἀλήθεια ρηϊκέλευθος, καὶ κατὶ παραπάνω, ὄχι μονάχα γιατὶ ἐπροκήρυξε τὸν περιφημο ἐκεῖνο διαγωνισμὸ τῶν ἀνοησιῶν πού ἐθραβεύθηκε μιὰ τραγωδία τοῦ κ. Πολυβίου Κουρούπη, μὰ καὶ γιατὶ κάνει τώρα καὶ δεύτερο διαγωνισμὸ καὶ προσκαλεῖ τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὶς Ἀθηῆδες τοῦ κ. Νέη νὰ τοῦ ποῦν ἂν πρέπει νὰ πάρη ή ὄχι κορίτσια στὸ μαγαζί του για σεβιτόρους.

Ὅθ πῆτε πῶς δὲν εἶχε καμμιὰ ἀνάγκη νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμη τοῦ κόσμου για τέτοιο πρᾶμα, ἀφοῦ τὸ ἴδιο γίνεται χρόνια τώρα, σ' ὅλες τὶς ἀπακέντρες μπουραρίες τῆς Ἀθήνας καὶ θεωρεῖται φυσικὸ κῶτα. Μὰ τέλος πάντων, δὲν πειράζει ἂν ἔτσι για νὰ γίνεται κούβεντα, ζητάει καὶ τὴ γνώμη τοῦ κόσμου.

Ἀμα τελειώση με τὸ καλὸ κ' αὐτὸς ὁ διαγωνισμὸς, θὰ γίνη καὶ τρίτος, κ' αὐτὸς ρηϊκέλευθος. Ὅθ ρωτηθῇ ὁ κόσμος ἂν πρέπει οἱ σεβιτόριτσες νὰ ντυμένες ή γυμνὲς κατὰ τὸ σύστημα τῆς μὲς Δούγκαν, γιατὶ μᾶς λένε πῶς ὁ ρηϊκέλευθος ζαχαροπλάστης φιλοδοξεῖ νὰ ξαναφέρη στὶς ἡμέρες μας τὰ ἔθιμα τῆν ἀρχαίων Σπαρτιατῶν, πού ἔδειχναν γυμνὲς τὶς γυναῖκες στὶς παλαιότερες, για νὰ ἠθικοποιήσουν, με τὸ μέσο αὐτό, τοὺς νέους τους.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

--κ. Ψιμ. Εὐχαριστοῦμε. Στ' ἄλλο φύλλο θὰ δημοσιευθῇ τὸ ἕνα ἀπὸ κείνα πού μᾶς στείλατε, τὸ τελευταῖο. --κ. Τριστάνο. Εὐχαριστοῦμε. Ὅθ δημοσιευθοῦν.--α' ἕνα ἀναγνώστη μας». Πολὺ κολακαστικὰ ὅσα μᾶς γράφετε μὰ τέλος πάντων ἄς εἶναι κ' ἔτσι, ἀφοῦ ὅλα βγαίνουν ἀπὸ τὴν καρδιά. Για τᾶλλο πού μᾶς γράφετε, τί νὰ σᾶς ποῦμε. Στὸ ἄλλο φύλλο ὁ Φαραὼ εἶπε, ἂν τὸ διαβάσατε, πῶς μιὰ ἀπὸ τὶς δέκα πληγὲς τῆς Ἀθήνας εἶναι κ' οἱ ποιητὲς τῶν ἐσπερινῶν ἐφημερίδων. Γιατὶ θέλετε ἀφοῦ εἴσατε τόσο καλὸς, νὰ μᾶς καταδικάσετε νὰ διαβάζουμε τὰ ποιήματά τους καὶ νὰ πασκίζουμε ἀκόμα—αὐτὸ δὲ εἶναι καὶ τὸ τρομερότερο!—νὰ βρούμε ἂν εἶναι δικὰ τους ή ἂν εἶναι κλεμμένα; Πέτε στὸ φίλο σας νὰ μᾶς στείλῃ τίποτε δικὸ του κ' εἰστεῖτε μᾶς καὶ λόγο σας τίποτε πεζὸ, ἀφοῦ τόσο ὁμορφα γράφετε.--κ. Κώστα Σ. Γ. Ἀρχίζουμε, καθὼς βλέπετε, ἀπὸ τὸ φύλλο αὐτὸ νὰ δημοσιεύουμε τὰ ὁμορφα καὶ πρωτοτυπώτατα «Ναουρίσματα» χωρὶς ὅμως τὸν γενικὸ τους τίτλο «Ἐθνικὲς ἐμπνεύσεις» ὄχι γιατὶ δὲν εἶναι ἐθνικά, παρὰ γιατὶ τὸ ἐπιθετο αὐτὸ παρασκούριας πιὰ ἀπὸ τὴν πολλή καὶ τὴν κακὴ μεταχείρηση. Ἐθνικὴ ἐφημερίδα εἶναι καὶ ή «Ἐσπερινή» καὶ Ἐθνικὸς διδάσκαλος καὶ ὁ κ. Μιστριώτης.--κ. Χαρημίδη. Ἔχετε δικίον. Σπουδαία ή ἐκθεση τοῦ κ. Μπενῆ-Ψάλτη για τὰ Μιστριωτικά, ὄχι μονάχα γιατ' εἶναι γεμάτη ἀλήθειες καὶ ὀρθὴ κρίση, μὰ καὶ γιατὶ τὴν ἐκαυτηρίασαν καὶ τὴν σκυλλόβρισαν δύο ἐθνικώτατοι δημοσιογράφοι, ὁ κ. Γιολλάσης καὶ ὁ κ. Πῶπ στὶς ἐφημερίδες τους. Μπορεῖ νὰ τὴν ἔβρισε κ' ὁ κ. Σαπφὸς στὴν δικὴ του Δὲν ξέρουμε. Τῶχατε για μικρὸ κατόρθωμα νὰ κάνετε κατὶ πού νὰ μὴν ἀρέσῃ στὴν ἐθνικὴ αὐτὴ τριανδρία;--δ. Βίρη Μεγ. Δὲ θὰ μᾶς στείλατε τίποτ' ἄλλο; Περιμένουμε.